

Datu valsts inspekcija

Elijas iela 17, Rīga, LV-1050, tālr. 67223131, fakss 67223556, e-pasts info@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

Lietā Nr. L-2-6/4772

Biedrībai “Latvijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojs”
Toma iela 4, Rīga, LV-1003

Lēmums

Rīgā,
2021.gada 8.martā

Nr.2-2.2/4

**Par pārbaudē konstatēto,
rājiena izteikšanu un
pienākuma uzlikšanu**

Datu valsts inspekcija (turpmāk – DVI) 2020.gada 9.novembrī saņēma fiziskas personas iesniegumu (*DVI reģistrēts ar Nr.2-4.3/1365-S*) par iespējamiem personas datu apstrādes pārkāpumiem biedrības “Latvijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojs” (turpmāk – LTAB) izveidotajā mobilajā lietotnē LTAB OCTA (turpmāk – Lietotne).

DVI rīcībā esošā informācija liecināja, ka LTAB Lietotnes izmēģinājuma (demo) versijā, sadaļā “Negadījums”, Lietotnes lietotājam, izmēģinot aizpildīt saskaņoto paziņojumu par ceļu satiksmes negadījumu, tiek pieļauta personas datu izpaušana pārmērīgā apjomā. Negadījuma paziņošanas solī “Transportlīdzeklis”, ievadot transportlīdzekļa reģistrācijas numuru un izvēloties iespēju “Ielasīt datus no LTAB datubāzes”, tiek parādīta informācija par konkrētā transportlīdzekļa marķu un modeli. Nākamajā solī “Īpašnieks” tiek parādīts konkrētā transportlīdzekļa īpašnieka vārds, uzvārds, personas kods, dzīvesvietas adrese un valsts.

DVI amatpersonas 2020.gada 17.novembrī veica pārbaudi¹ un konstatēja, ka Lietotne ir LTAB izveidota mobilā lietotne, kas paredzēta OCTA īpašniekiem, lai uzzinātu OCTA polises darbības termiņu, BONUS MALUS klasi un transportlīdzekļa negadījumu vēsturi, pieteiktos atgādinājumus par OCTA polises derīguma termiņu tuvošanos un, ja noticis negadījums, aizpildot negadījuma veidlapu, autentificēt to un negadījuma informāciju nosūtīt apdrošinātājam.

Izvēloties izvēlni “Negadījums”, Lietotne uzrāda jaunu skatu ar uzrakstu “Notika negadījums. Nesatraucieties, mēs Jums noteikti palīdzēsim! Veiksime darbības secīgi, vienu pēc otras.” Tiek piedāvātas divas izvēlnes, “Sākt demo versiju” un “Turpināt”. Spiežot uz izvēlnes “Turpināt”,

¹ DVI pārbaudes akts Nr.2-5.1/264

Lietotne uzrāda jaunu skatu, kurā piedāvā pievienot negadījuma vietas foto vai video un spiest izvēlni “Turpināt”. Nākamajā Lietotnes skatā Lietotne uzrāda tekstu “Jūsu loma: dalībnieks A. Jūs varat aizpildīt saskaņoto paziņojumu demo versijā kā dalībnieks A” un piedāvā spiest izvēlni “Sākt formas pildīšanu demo versijā”. Uz dažām sekundēm tiek parādīts skats ar tekstu “Jūsu loma ir A. Savienošanas kods 8384. Parādiet šo kodu otram negadījuma dalībniekam, lai varētu sākt formas aizpildīšanu.” Bez lietotāja darbības tiek parādīts nākamais Lietotnes skats ar virsrakstu “Informācija”. Tiek uzrādīti aizpildāmie logi “Negadījuma datums” un “Negadījuma laiks”, kas jau iepriekš aizpildīti ar konkrētā brīža datumu un laiku. Skatā tiek piedāvāts ar ķeksīti atzīmēt, vai negadījumā ir ievainotie “ievainotie, neskaitot nenozīmīgus ievainojumus” un materiālos bojājumus (“Materiālie bojājumi nodarīti citiem transportlīdzekļiem (izņemot A un B)” un “Materiālie bojājumi nodarīti trešai personai (izņemot A vai B)”) un spiest izvēlni “Turpināt”.

Tiek atvērts jauns Lietotnes skats “Transportlīdzeklis”, kurā Lietotne prasa aizpildīt laukus “Reģistrācijas numurs”, “Reģistrācijas valsts”, “Marka”, “Modelis” un piedāvā ar ķeksīti atzīmēt iespēju “Vai ir piekabe?” un spiest izvēlni “Turpināt”. Konstatējams, ka gadījumā, ja lietotājs ievada automašīnas reģistrācijas numuru un nospiež izvēlni “Ielasīt datus no LTAB datubāzes”, lauki “Reģistrācijas valsts”, “Marka” un “Modelis” aizpildās automātiski.

Lietotne uzrāda jaunu skatu ar virsrakstu “Īpašnieks” un laukiem “Vārds”, “Uzvārds”, “Personas kods”, “Adrese”, “Pasta indekss”, “Valsts”, “Telefona numurs” un “Epasts” un izvēlni “Turpināt”. Lauki “Vārds” un “Uzvārds” ir iepriekš aizpildīti, tādējādi ir redzams konkrētās automašīnas īpašnieka vārds un uzvārds. Lauki “Telefona numurs” un “Epasts” ir aizpildāmi. Lauki “Personas kods”, “Adrese” un “Pasta indekss” nav aizpildāmi un ir aizpildīti ar zvaigznes rakstzīmēm. Lauks “Valsts” ir automātiski aizpildīts ar tekstu “Latvija” un Latvijas Republikas karoga krāsu elementu.

Pēc LTAB veiktajām izmaiņām Lietotnē, tas ir, daļējas datu aizklāšanas, joprojām iespējams iegūt informāciju par transportlīdzekļa īpašnieka – fiziskas personas vārdu, uzvārdu, dzīvesvietas valsti un informāciju par īpašumā esošā transportlīdzekļa marku un modeli.

Tiesisko regulējumu fizisko personu datu apstrādei nosaka Vispārīgā datu aizsardzības regula² (turpmāk – VДАР), Fizisko personu datu apstrādes likums (turpmāk – FPDAL) un citi normatīvie akti, savukārt DVI kompetenci, uzdevumus un tiesības noteic VДАР 55.-58.pants un FPDAL 4. un 5.pants.

Saskaņā ar VДАР 1.panta 2.punktu, VДАР aizsargā fizisku personu pamattiesības un pamatbrīvības un jo īpaši to tiesības uz personas datu aizsardzību.

VДАР 2.panta 1.punkts nosaka, ka VДАР piemēro personas datu apstrādei, kas pilnībā vai daļēji veikta ar automatizētiem līdzekļiem, un tādu personas datu apstrādei, kuri veido daļu no kartotēkas vai ir paredzēti, lai veidotu daļu no kartotēkas, ja apstrādi neveic ar automatizētiem līdzekļiem. Personas datu apstrāde ar automatizētiem līdzekļiem ietver datu apstrādi informācijas sistēmās, kur ir iespējams atlasīt personu pēc konkrētiem identifikatoriem. Savukārt personas datu kartotēka ir jebkurš sakārtots personas datu kopums, kurā šie dati ir pieejami saskaņā ar īpašiem kritērijiem – centralizētiem, decentralizētiem vai izkliedētiem, pamatojoties uz funkcionālu vai ģeogrāfisku motivāciju³.

Saskaņā ar VДАР 4.panta 1. un 2.punktu “personas dati” ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu (“datu subjekts”)⁴, savukārt “apstrāde” ir jebkura ar

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2016.gada 27.aprīļa Regulas Nr.2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula).

³ VДАР 4.panta 6.punkts.

⁴ Identificējama fiziska persona ir tāda, kuru var tieši vai netieši identificēt, jo īpaši atsaucoties uz identifikatoru, piemēram, minētās personas vārdu, uzvārdu, identifikācijas numuru, atrašanās vietas datiem, tiešsaistes identifikatoru vai vienu vai vairākiem minētajai fiziskajai personai raksturīgiem fiziskās, fizioloģiskās, ģenētiskās, garīgās, ekonomiskās, kultūras vai sociālās identitātes faktoriem.

personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība vai darbību kopums, ko veic ar vai bez automatizētiem līdzekļiem. Tādējādi personas vārds, uzvārds, personas kods, informācija par transportlīdzekļa reģistrācijas numuru, transportlīdzekļa marku un modeli un cita personu identificējoša informācija ir uzskatāma par personas datiem, bet jebkuras ar šiem datiem veiktas darbības ir personas datu apstrāde VDAR izpratnē.

Par personas datu apstrādes atbildību VDAR ir atbildīgs pārzinis – fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus [..]⁵. Konkrētajā gadījumā par Lietotnē veikto personas datu apstrādi ir atbildīgs LTAB.

Saskaņā ar VDAR 6.panta nosacījumiem, apstrāde ir likumīga tikai tādā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no šajā pantā minētajiem pamatojumiem – datu subjekta piekrišana, līguma noslēgšana vai izpilde, datu pārziņa juridisks pienākums, uzdevuma veikšana, balstoties uz oficiālu pilnvaru vai sabiedrības interesēs, datu subjekta vai trešās personas vitālo interešu aizsardzība un pārziņa vai trešās personas leģitīmo interešu ievērošana. Papildus tiesiskā pamata nodrošināšanai pārzinim ir jāievēro arī VDAR 5.pants, saskaņā ar kuru personas dati ir jāapstrādā likumīgā un pārredzamā veidā, nodrošinot godprātību pret tām personām, kuru personas datus apstrādā (likumība, godprātība un pārredzamība), datu apstrādi jāveic tikai tam nepieciešamajā apjomā (datu minimizēšana) un tādā veidā, lai tiktu nodrošināta atbilstoša personas datu drošība, tostarp aizsardzība pret neatļautu vai nelikumīgu apstrādi un pret nejaušu nozaudēšanu, iznīcināšanu vai sabojāšanu, izmantojot atbilstošus tehniskos vai organizatoriskos pasākumus (integritāte un konfidencialitāte). VDAR 39.apsvērums skaidro, ka jebkurai personas datu apstrādei vajadzētu būt likumīgai un godprātīgai. Fiziskām personām vajadzētu būt pārredzamam tam, ka viņu personas datus vāc, izmanto, aplūko vai citādi apstrādā, un tam, kādā apjomā personas dati tiek vai tiks apstrādāti. Turklāt ievērojot VDAR 5.panta 2.punktā noteikto pārskatatbildības principu, tieši pārzinim ir pienākums nodrošināt tādu personas datu apstrādes procesu, kas ļauj pierādīt, ka pārziņa veiktā personas datu apstrāde ir atbilstoša datu aizsardzības normatīvā regulējuma prasībām.

Atbilstoši VDAR 24.panta 1. un 2.punktam, ņemot vērā apstrādes raksturu, apmēru, kontekstu un nolūkus, kā arī dažādas iespējamības un nopietnības pakāpes riskus attiecībā uz fizisku personu tiesībām un brīvībām, pārzinim jāīsteno atbilstoši tehniskie un organizatoriskie pasākumi, lai nodrošinātu un spētu uzskatāmi pierādīt, ka apstrāde notiek saskaņā ar šo regulu. Ja nepieciešams, minētos pasākumus pārskata un atjaunina. Ja tas ir samērīgi attiecībā uz apstrādes darbībām, 1.punktā minētajos pasākumos ietver to, ka pārzinis īsteno atbilstīgu politiku attiecībā uz datu aizsardzību. Tādējādi saprotams, ka pārzinis nodrošina atbilstošus tehniskos un organizatoriskos pasākumus, lai personas datu apstrāde būtu droša.

Tātad, tikai pastāvot kādam no minētajos pantos norādītajiem pamatiem un ievērojot minētos principus, personas datu apstrāde tiek atzīta par tiesisku. Ja minētie nosacījumi netiek ievēroti, personas datu apstrāde nav atbilstoša VDAR un FPDAL.

Pamatojoties uz DVI rīcībā esošo informāciju, saskaņā ar VDAR 57.panta 1.punkta “a” un “f” apakšpunktu un FPDAL 4.panta pirmās daļas 1.punktu, DVI uzsāka pārbaudi par LTAB Lietotnē veiktās personas datu apstrādes atbildību VDAR (lieta Nr.L-2-6/4821 (turpmāk – Lieta)).

FPDAL 15.panta pirmā daļa nosaka, ka pārbaude ietver visu veidu darbības, ko DVI veic, lai noskaidrotu datu apstrādes atbildību VDAR un citām normatīvo aktu prasībām, tostarp veic datu apstrādes vietas apmeklēšanu, informācijas iegūšanu, izmantojot visas tiesiskās metodes, kā arī citas nepieciešamās darbības.

Saskaņā ar FPDAL 5.panta pirmās daļas 3.punktu DVI ir tiesības savas kompetences ietvaros pieprasīt un bez maksas noteiktajā apjomā un formā saņemt no privātpersonām, valsts pārvaldes institūcijām un amatpersonām pārbaudei nepieciešamo informāciju, dokumentus vai to kopijas un

⁵ VDAR 4.panta 7.punkts.

citus materiālus, tostarp ierobežotas pieejamības informāciju. Savukārt VDAR 31.pants nosaka, ka pārzinis un apstrādātājs un attiecīgā gadījumā pārziņa vai apstrādātāja pārstāvis pēc pieprasījuma sadarbojas ar uzraudzības iestādi (DVI) tās uzdevumu izpildē.

Atbilstoši APL 14.¹pantam iestāde un tiesa, pieņemot lēmumus, ievēro objektivitāti un dod procesa dalībniekiem pienācīgu iespēju izteikt savu viedokli un iesniegt pierādījumus [..]. APL 61.pants nosaka, ka administratīvā procesa dalībniekam ir tiesības izteikt savu viedokli jebkurā procesa stadijā [..]. Lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam vai trešajai personai, iestāde noskaidro un izvērtē adresāta vai trešās personas viedokli un argumentus šajā lietā,⁶ Administratīvā procesa dalībnieka paskaidrojumi, kas satur ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņa prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi pārbaudīti un novērtēti pierādījumi⁷.

Ar DVI 2020.gada 30.novembra vēstuli Nr. 2-4.3/1230-N “Par LTAB OCTA lietotnē veikto personas datu apstrādi” DVI informēja LTAB par uzsākto pārbaudi un aicināja iesniegt paskaidrojumus Lietā. DVI 2020.gada 18.decembrī saņemta LTAB 2020.gada 17.decembra vēstule Nr.06/02-16/118 “Par viedokļa sniegšanu” (*DVI reģistrēta ar Nr.2-4.3/1541-S*).

No LTAB sniegtās informācijas izriet, ka šobrīd Lietotnes sadaļā “Negadījums” (turpmāk – Lietotnes funkcionalitāte), respektējot DVI viedokli un uz laiku līdz šī jautājuma izskatīšanai, ir pārtraukta automatizēta transportlīdzekļa īpašnieka datu atspoguļošanas nodrošināšana. Atbilstoši LTAB paskaidrotajam, Lietotnes funkcionalitāte tika izveidota ar mērķi nodrošināt Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās obligātās atbildības likumā noteiktā saskaņotā paziņojuma aizpildīšanas iespēju digitālajā vidē. Pastāv alternatīva aizpildīt šādu saskaņotu paziņojumu arī papīra formātā, taču aktuālā informācija liecina, ka arvien mazāk transportlīdzekļu vadītājiem ir pieejamas papīra formas veidlapas, jo obligātās civiltiesiskās apdrošināšanas polises lielākoties tiek iegādātas elektroniski un papīra formāta izplatīšana ir būtiski ierobežota. Turklāt saskaņotā paziņojuma izmantošana ir būtisks ieguvums arī Valsts policijai, lai netērētu cilvēkresursus nebūtisku negadījumu noformēšanai. Minēto apstākļu rezultātā LTAB radīja Lietotnes funkcionalitāti, lai nodrošinātu katram transportlīdzekļa vadītājam iespēju noslēgt saskaņoto paziņojumu, neatkarīgi no ceļu satiksmes negadījuma notikuma vietas un papīra veidlapu esamības.

Izstrādājot Lietotnes funkcionalitāti, tika ņemti vērā vairāki būtiski apstākļi, piemēram, “datu precizitāte”, lai nodrošinātu tāda saskaņotā paziņojuma sastādīšanu, kas atbilstu visā Eiropas Savienībā vienotas prakses ietvaros pieņemtai, Eiropas apdrošināšanas federācijas (European Insurance federation) apstiprinātās saskaņotā paziņojuma paraugveidlapas “European Accident Statement”⁸ formai un saturam, jo neprecīza vai kļūdaina informācijas ievadīšana var rezultēties ar apdrošināšanas sabiedrību atteikumu izmaksāt atlīdzību, kas nodarītu būtisku kaitējumu, gan ceļu satiksmes negadījumā cietušo personu materiālajām interesēm, jo tas varētu nesāņemt apdrošināšanas atlīdzību, gan ceļu satiksmes negadījumā vainojamā transportlīdzekļa īpašnieka vai vadītāja materiālajām interesēm, jo tam rastos pienākums segt nodarītos zaudējumus no saviem līdzekļiem. Minētais bija viens no iemesliem, kādēļ tika ieviesta Lietotnes funkcionalitātē iespēja veikt transportlīdzekļa īpašnieka datu salīdzināšanu ar reģistru, proti, lai novērstu iespēju kļūdīties šajos laukos.

Neprecīzi aizpildot transportlīdzekļa īpašnieka/apdrošinātās personas lauku (piemēram, sajaucot personas, jo reģistrācijas apliecībai nav obligāti jābūt klāt), neistā persona var tikt uzskatīta

⁶ APL 62.panta pirmā daļa.

⁷ APL 161.panta pirmā daļa.

⁸ Arī 2007.gada 27.novembra Ministru Kabineta noteikumu Nr.801 “Noteikumi par sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas informācijas sistēmas darbībai nepieciešamo datu apjomu un veidiem, datu ievades apmaiņas un izmantošanas kārtību” 2.1.4.punktā tiek uzskaitīti līdzīgi datu veidi, kuri nepieciešami saskaņotā paziņojuma sastādīšanai: ceļu satiksmes negadījuma datums, laiks, vieta, apstākļi transportlīdzekļu īpašnieki, turētāji (vārds, uzvārds, personas kods, adrese), transportlīdzekļu dati (marka, reģistrācijas Nr., valsts), apdrošināšanas dati (apdrošināšanas sabiedrība, līguma spēkā esamības termiņi), transportlīdzekļu vadītāja dati.

par vainojamu ceļu satiksmes negadījumā un atlīdzība tiks izmaksāta no viņas apdrošināšanas līguma, tādējādi pasliktinot nākotnes apdrošināšanas nosacījumus (t.sk. Bonus Malus klasi). Turklāt persona par to var arī neuzzināt, jo apdrošinātājam atbilstoši tiesību aktiem, par to nav jāinformē. Līdz ar to datu kvalitāte ir būtiska, īpaši, lai aizsargātu kļūdaini ievadītas personas no negatīvām sekām, un automatizēta transportlīdzekļa īpašnieka lauka aizpildīšana šo risku pilnībā novērš. Tāpat LTAB norādījusi uz “paaugstinātiem stresa apstākļiem” pēc ceļu satiksmes negadījuma, kā rezultātā Lietotnes funkcionalitātei ir jābūt pēc iespējas vienkāršākai, lai stresa apstākļos novērstu paziņojuma kļūdainu aizpildīšanu.

Atbildot uz DVI jautājumiem saistībā ar personas datu izpaušanu Lietotnes funkcionalitātes izmēģinājuma versijā (pirms veiktajām izmaiņām Lietotnē), LTAB norādīja, ka Lietotnes funkcionalitātes paplašinājums “Saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma vide” nav uzskatāma par vidi, kurā iespējams meklēt informāciju par transportlīdzekli. Saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma vide tika izveidota ar mērķi transportlīdzekļa vadītājiem pēc iespējas pietuvināta reālai saskaņotā paziņojuma aizpildīšanas videi, lai transportlīdzekļu vadītāji reāla ceļu satiksmes negadījuma gadījumā (stresa apstākļos), būtu spējīgi precīzi aizpildīt saskaņoto paziņojumu un tādējādi nenodarītu sev materiālos zaudējumus, nesaņemot apdrošināšanas atlīdzību vai pašam sedzot zaudējumus, kā arī tiek atslogots Valsts policijas darbs un nodrošināta citu ceļu satiksmes dalībnieku iespēja nokļūt savos galamērķos pēc iespējas ātrāk.

Arī funkcionalitāte, kas ir identiska tai, kāda ir aizpildot saskaņoto paziņojumu pēc notikuša ceļu satiksmes negadījuma, nevis pašam aizpildot visus laukus saistībā ar transportlīdzekļa reģistrācijas datiem, bet pieprasot šo datu aizpildīšanu/pārbaudi no reģistra, tika atspoguļota/norādīta kā sadaļa saskaņotā paziņojuma aizpildīšanai, nevis meklēšanai datu bāzē. LTAB ieskatā, Lietotnes funkcionalitātē sniegtā informācija nevarēja radīt lietotājiem pat šķietamu sajūtu par to, ka minētais risinājums būtu izmantojams kā informācijas meklēšana par attiecīgo personu. Proti, pie transportlīdzekļa reģistrācijas numura ievades ir izvietots teksts “Jūsu vadītā transportlīdzekļa reģistrācijas Nr.”, kas liecina par to, ka jāpārbauda ir tikai savs transportlīdzeklis. Savukārt datu ievadīšanai pastāvēja divas iespējas: datus ievadīt manuāli vai pieprasīt datus no reģistra. Arī šajā gadījumā formulējumā nav minēts, ka ir iespējams meklēt kādus datus reģistrā, bet gan “Pieprasīt datus no reģistra” par saskaņotā paziņojuma projektā norādīto transportlīdzekli. Šajā gadījumā arī saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma vidē, ja Lietotnes funkcionalitātes lietotājs izvēlējās datu pārbaudi no reģistra, Lietotnes funkcionalitāte nodrošināja sekojošu lauku saskaņotā paziņojuma formā automatizētu aizpildīšanu: transportlīdzekļa īpašnieka (apdrošinātā), ja tā bija fiziska persona, vārds, uzvārds, personas kods, adrese. LTAB vērs uzmanību, ka transportlīdzekļa īpašnieki/apdrošinātie ir arī juridiskas personas un tādā gadījumā fizisko personu dati šajos laukos neparādījās.

Saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma vides nodrošināšana Lietotnes funkcionalitātē tika uzsākta 2020.gada 5.novembrī, savukārt 2020.gada 11.novembrī personas koda lauki un adreses lauki vairs netika atspoguļoti, bet tika aizstāti ar zvaigznītēm. 2020.gada 13.decembrī iespēja pārbaudīt datus no reģistra gan saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma vidē, gan arī reālas saskaņotā paziņojuma aizpildīšanas vidē tika noņemta.

LTAB ir veikusi auditācijas pierakstu pārbaudi un konstatējusi, ka šajā periodā kopš saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma vides darbības uzsākšanas (2020.gada 5.novembra) Lietotnes funkcionalitātes ietvaros (gan saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma vidē, gan reālā saskaņotā paziņojuma vidē kopā) 91 gadījumā tika konstatēta situācija, kad tika atspoguļoti tādi transportlīdzekļa īpašnieka – fiziskas personas dati, kas nesakrīt ar Lietotnes funkcionalitātes lietotāju. Ņemot vērā to, ka šajā periodā tika saņemti 36 reāli saskaņotie paziņojumi (tā kā tos aizpilda divas puses, tad datu pieprasījumu skaits ir par 72 transportlīdzekļiem), par kuriem cietušās personas ir vērsušās pie apdrošinātāja, LTAB ir saņēmis arī zvanus no vadītājiem, kas mēģina aizpildīt (arī vairākkārtīgi) saskaņoto paziņojumu pēc ceļu satiksmes negadījuma, bet dažādu iemeslu dēļ tas līdz galam nav izdevies. Attiecīgi LTAB šajā gadījumā nevar nošķirt, kuri dati tika pieprasīti mēģinot

aizpildīt saskaņoto paziņojumu pēc reāla ceļu satiksmes negadījuma un kuri izmēģinot Lietotni, tādēļ varētu pieņemt, ka pieprasījumu skaits, kas veikts tikai izmēģinājuma nolūkā ir nebūtisks - kopumā ap 20 datu pieprasījumu.

Attiecībā uz jautājumu, kāds bija personas datu kategoriju - transportlīdzekļa īpašnieka personas koda un adreses - izpaušanas tiesiskais pamats (pirms izmaiņu veikšanas Lietotnē), LTAB paskaidroja, ka uz tiem gadījumiem, kuros transportlīdzekļa īpašnieka dati sakrīta ar Lietotnes lietotāja datiem, kā tiesiskais pamats tika noteikts - līguma ar datu subjektu noslēgšana un izpilde (VDAR 6.panta 1.punkta "b" apakšpunkts), jo šie dati nepieciešami, lai īstenotu paša lietotāja iniciētu Lietotnes funkcionalitāti. Savukārt attiecībā uz tiem gadījumiem, kuros transportlīdzekļa īpašnieka dati nesakrīta ar Lietotnes lietotāja datiem, kā tiesiskais pamats tika noteikts – Lietotnes lietotāja/ transportlīdzekļa vadītāja leģitīmās intereses (VDAR 6.panta 1.punkta "f" apakšpunkts). Šajā gadījumā LTAB tika vērtējis faktiskās negatīvās sekas, ja šāda iespēja netiktu nodrošināta un pozitīvās sekas tam, ja saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma vide tomēr ir pēc iespējas pietuvināta reāliem saskaņotā paziņojuma aizpildīšanas apstākļiem.

Vērtējot leģitīmo interešu līdzsvaru tika ņemti vērā šādi apstākļi: 1) Lietotnes lietotājiem tika nodrošinātas divas iespējas veikt transportlīdzekļa datu aizpildi – aizpildot manuāli un pieprasot datus no reģistra, kas samazina potenciālo pieprasījumu skaitu; 2) liela daļa no transportlīdzekļiem ir juridisko personu īpašumā vai līzinga kompāniju īpašumā, līdz ar to īpašnieku datu laukos neparādās fizisko personu dati; ja personas lieto citu personu transportlīdzekli tās ir informētas par transportlīdzekļa īpašnieku, līdz ar to šāda informācija jau lielākoties ir lietotāja/ transportlīdzekļa vadītāja rīcībā; visas personas, kuras varēja lietot saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma vidi, tika identificētas ar augstas ticamības identifikatoriem, izmantojot Latvija.lv autentifikācijas pakalpojumu. Līdz ar to jebkurš pieprasījums ir izsekojams līdz konkrētai fiziskai personai; nepārlicinātība par spēju lietot Lietotnes funkcionalitāti visticamāk stresa apstākļos liks transportlīdzekļa vadītājam izvēlēties vai nu nelietot Lietotni vispār vai aizpildīt to kļūdaini, kas savukārt atkal novestu gan pie paša transportlīdzekļa vadītāja būtisku materiālo interešu aizskāruma (apdrošināšanas atlīdzības nesaņemšana, zaudējumu segšana no saviem līdzekļiem, regresa prasības no apdrošināšanas sabiedrības⁹, notikuma vietas pamešana bez derīga saskaņotā paziņojuma, ar iespēju iekļūt administratīvā pārkāpuma lietvedībā), gan arī sabiedrības interešu būtiska aizskāruma (saskaņotā paziņojuma instrumenta neizmantošanas, tādējādi nevajadzīgi noslogojot Valsts policijas resursus, kavējot satiksmi un citu ceļu satiksmes dalībnieku kustību un nokļūšanu galamērķī).

Lai arī LTAB atzīst, ka lēmuma pieņemšana par transportlīdzekļa vadītāja un sabiedrības interešu atzīšanu par dominējošām pretstatā transportlīdzekļa īpašnieka interešu aizskārūmam, nebija nospiedoša, tomēr tas nosvērās par labu transportlīdzekļu vadītāju/īpašnieku un sabiedrības leģitīmajām interesēm, uzskatot, ka transportlīdzekļa īpašnieka intereses ir ierobežotas būtisku trešo personu un sabiedrības interešu dēļ.

Attiecībā uz to, kāds bija personas datu kategoriju - vārda, uzvārda, dzīvesvietas valsts, transportlīdzekļa markas un modeļa izpaušanas mērķis jeb nolūks, proti, kāpēc Lietotnes lietotājam saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma vidē, bija nepieciešams padarīt pieejamu minēto informāciju par jebkuru transportlīdzekļa īpašnieku, LTAB norādīja, ka šādu datu atspoguļošanas mērķis bija radīt transportlīdzekļa vadītājiem pēc iespējas reāliem saskaņotā paziņojuma apstākļiem pietuvinātu vidi, lai stresa situācijā, t.i. reāla ceļu satiksmes negadījuma iestāšanās gadījumā, transportlīdzekļa vadītājs spētu aizpildīt saskaņoto paziņojumu bez kļūdām, kā arī, lai vispār izvēlētos aizpildīt saskaņoto paziņojumu. Savukārt pieprasītā informācija – transportlīdzekļa īpašnieka vārds, uzvārds, personas

⁹ Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta pirmās daļas 1.punkta d) apakšpunkts nosaka, ka apdrošinātājs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret transportlīdzekļa vadītāju, kas ceļu satiksmes negadījumā ir nodarījis zaudējumus trešajai personai, ja tas nav iesniedzis saskaņoto paziņojumu apdrošinātājam vai apdrošinātājam ir pamatotas šaubas par aizpildītāja saskaņotā paziņojumā fiksētās informācijas patiesumu.

kods un adrese atbilst saskaņotā paziņojuma obligātajā formā iekļautajiem datiem par transportlīdzekļa īpašnieku.

Atbildot uz jautājumu, kāds ir personas datu kategoriju - vārda, uzvārda, dzīvesvietas valsts, transportlīdzekļa markas un modeļa - izpaušanas tiesiskais pamats (pēc veiktajām izmaiņām Lietotnē), LTAB paskaidroja, ka pēc izmaiņām Lietotnes funkcionalitātē vairs nav redzami transportlīdzekļa īpašnieka dati, bet tikai informācija, kas attiecināma uz pašu transportlīdzekli (transportlīdzekļa marka, modelis, apdrošināšanas periods un apdrošināšanas sabiedrība, informācija par Lietotnes lietotāja vadītāja apliecību), kuru lietotājs var ievadīt vai nu manuāli, vai pieprasot informāciju no reģistriem un informāciju par vadītāju, kur parādās informācija tikai par viņu pašu vai arī viņa manuāli ievadītā informācija, kura netiek saglabāta.

Vienlaikus LTAB norādīja, ka attiecībā uz transportlīdzekļa modeli, būtu jāņem vērā, ka šī informācija, ja tā attiecas uz trešo personu, nebūtu pati par sevi uzskatāma par personas datiem, jo tai nav pievienota identitātes informācija par kādu konkrētu personu. Savukārt, ja tā attiecas uz pašu Lietotnes lietotāju, tad tā ir informācija par viņu pašu un nekādi papildus dati izpausti netiek. Tādejādi atkarībā no tā, kādi personas dati tiek atspoguļoti, respektīvi, vai paša Lietotnes lietotāja vai trešās personas dati, datu apstrāde tika pamatota ar šādiem tiesiskajiem pamatiem: 1) attiecībā uz tiem gadījumiem, kuros transportlīdzekļa īpašnieka dati sakrīt ar Lietotnes lietotāja datiem (apstrādājami dati: transportlīdzekļa reģistrācijas numurs, transportlīdzekļa modelis un marka, informācija par OCTA apdrošināšanas periodu un apdrošināšanas sabiedrību), kā tiesiskais pamats ir noteikts - līguma ar datu subjektu noslēgšana un izpilde (VDAR 6.panta 1.punkta "b" apakšpunkts), jo šie dati ir nepieciešami, lai īstenotu paša lietotāja iniciētu Lietotnes funkcionalitāti; 2) attiecībā uz tiem gadījumiem, kuros transportlīdzekļa īpašnieka dati nesakrīt ar Lietotnes lietotāja datiem (jāņem vērā, kā šādi dati pēc izmaiņām vairs nav, izņemot transportlīdzekļa reģistrācijas numurs, transportlīdzekļa modelis un marka, kuri vairs nebūtu uzskatāmi par personas datiem, jo tie nav sasaistīti ar konkrētu identificējamu personu, un informācija par apdrošināšanas periodu un apdrošināšanas sabiedrību), kā tiesiskais pamats ir noteikts – Lietotnes lietotāja/ transportlīdzekļa vadītāja legītimās intereses (VDAR 6.panta 1.punkta "f" apakšpunkts). Legītimo interešu izvērtējuma apstākļi tika minēti iepriekš.

Atbildot uz jautājumu, kāds ir personas datu kategoriju - vārda, uzvārda, dzīvesvietas valsts, transportlīdzekļa markas un modeļa - izpaušanas mērķis jeb nolūks, proti, kāpēc Lietotnes lietotājam saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma vidē bija nepieciešams padarīt pieejamu minēto informāciju par jebkuru transportlīdzekļa īpašnieku, LTAB norādīja, ka atbilstoši iepriekš minētajam, Lietotnes funkcionalitātē vairs nav pieejami dati par trešo personu – transportlīdzekļa īpašnieku un atbilde uz šo jautājumu daļēji ir iekļauta jau iepriekšējās atbildēs. Papildus LTAB norādīja, ka šādu datu atspoguļošanas mērķis saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma vidē bija radīt transportlīdzekļa vadītājiem pēc iespējas reāliem saskaņotā paziņojuma apstākļiem pietuvinātu vidi, lai stresa situācijā, t.i. reāla ceļu satiksmes negadījuma iestāšanās gadījumā, transportlīdzekļa vadītājs spētu aizpildīt saskaņoto paziņojumu bez kļūdām, kā arī, lai vispār izvēlētos aizpildīt saskaņoto paziņojumu. Pieprasītā informācija – transportlīdzekļa īpašnieka vārds, uzvārds, personas kods un adrese, dzīves vietas valsts, transportlīdzekļa marka un modelis atbilst saskaņotā paziņojuma obligātajā formā iekļautajiem datiem par transportlīdzekļa īpašnieku, kā arī 2007.gada 27.novembra Ministru Kabineta noteikumu Nr.801 "Noteikumi par sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas informācijas sistēmas darbībai nepieciešamo datu apjomu un veidiem, datu ievades apmaiņas un izmantošanas kārtību" 2.1.4.apakšpunktam.

Attiecībā uz to, vai iepriekš minēto personas datu apstrādes mērķi LTAB varēja sasniegt citā veidā, kas mazāk ierobežotu transportlīdzekļu īpašnieku tiesības uz savu datu aizsardzību, proti, neizpaužot visas vai dažas no minētajām personas datu kategorijām, LTAB norādīja, ka lai gan uz doto brīdi LTAB ir pārtraukusi Lietotnes automatizētu funkcionalitāti – automatizētu transportlīdzekļa īpašnieka datu atspoguļošanu, aizstājot to ar manuālu ievadi, tomēr LTAB ieskatā, tas neļaus efektīvi sasniegt Lietotnes funkcionalitātes mērķus – veicināt saskaņoto paziņojumu aizpildīšanu elektroniskā

vidē, samazināt Valsts policijas noslodzi, samazināt kļūdainu saskaņoto paziņojumu iesniegšanu, kā rezultātā cietušais var zaudēt iespēju saņemt apdrošināšanas kompensāciju par transportlīdzekļu sadursmes rezultātā nodarītiem zaudējumiem.

LTAB norādīja, ka šajā situācijā alternatīva ir tikai viena - saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma versijā vispār nenodrošināt automatizētu datu atspoguļošanu un ļaut ievadīt datus tikai manuāli, tomēr atbilstoši iepriekš minētajam, šī neskaidrība un nedrošība par reālā saskaņotā paziņojuma aizpildīšanu, vēl pie tam digitālā vidē, pret kuru liela sabiedrības daļa izturas ar lielu piesardzību, neveicinās šī saskaņotā paziņojuma aizpildīšanu reālās ceļu satiksmes negadījumu situācijās. Turklāt, ja saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma vide atšķirsies no reālās saskaņotā paziņojuma aizpildīšanas vides (bez vairākiem datiem vai bez atsevišķām funkcionalitātēm – piemēram, datu automatizētu atspoguļošanu), visticamāk, transportlīdzekļa vadītājs var šo funkcionalitāti neizmantojot arī reāla saskaņotā paziņojuma sagatavošanas procesā, tādējādi sagatavojot kļūdainu saskaņoto paziņojumu, pakļaujot sevi un otru pusi riskam nesaņemt atlīdzību vai pašam kompensēt zaudējumus, vai pat pārtraukt izmantot Lietotnes funkcionalitāti.

Tāpat LTAB vērs uzmanību uz iepriekš pieminēto datu precizitātes risku, ka neprecīzi aizpildot transportlīdzekļa īpašnieka/apdrošinātās personas lauku (piem., sajaucot personas, jo reģistrācijas apliecībai nav obligāti jābūt klāt) neīstā persona var tikt uzskatīta par vainojamu ceļu satiksmes negadījumā un atlīdzība tiks izmaksāta no viņas apdrošināšanas līguma, tādējādi pasliktinot nākotnes apdrošināšanas nosacījumus (t.sk. Bonus Malus klasi). Turklāt persona par to var arī neuzzināt, ja apdrošinātājs par to neinformē.

LTAB ieskatā, šo risku var novērst tikai ar šādu automatizētu datu atspoguļošanas risinājumu. Kā vēl vienu no teorētiskām alternatīvām LTAB norādījusi, ka automatizēti tiek ievadīti tikai tādi dati, kur transportlīdzekļa īpašnieks sakrīt ar vadītāju, vienlaikus atzīstot, ka šī alternatīva nav darboties spējīga, jo ceļu satiksmē ir atļauts piedalīties ar svešu transportlīdzekli, līdz ar to arī ceļu satiksmes negadījumi notiek ar trešajām personām piederošiem transportlīdzekļiem. Turklāt vadītājam var nebūt līdzīgi (un visticamāk, ka nebūs) transportlīdzekļa reģistrācijas apliecība un tas var nezināt vai maldīgi norādīt citu personu kā transportlīdzekļa īpašnieku, tādējādi padarot saskaņoto paziņojumu par nederīgu vai arī ceļu satiksmes negadījuma negatīvās sekas attiecinot uz neīsto personu.

Atbildot uz jautājumu par to, kādas transportlīdzekļa īpašnieka, cita satiksmes negadījuma dalībnieka personas datu kategorijas tiek izpaustas Lietotnes lietotājam aizpildot saskaņoto paziņojumu reālajā vidē, LTAB norādīja, ka šajā versijā tiek izmantoti visi apstiprinātā saskaņotā paziņojuma veidlapā nepieciešamie dati: 1) informācija par transportlīdzekļa īpašnieku/ apdrošināto: identitātes dati (vārds, uzvārds, personas kods) un kontaktdati; 2) informācija par transportlīdzekli (marka, reģistrācijas nr., reģistrācijas valsts, piekabes dati); 3) informācija par transportlīdzekļa apdrošināšanas polisi un apdrošināšanas sabiedrību; 4) informācija par transportlīdzekļa vadītāju: identitātes dati (vārds, uzvārds, personas kods/dzimšanas datums), kontaktdati, vadītāja apliecības dati; 5) ceļu satiksmes negadījuma un bojājumu apraksts; 6) informācija par lieciniekiem.

Papildus par datu izpaušanu LTAB uzsvērusi, ka saskaņotā paziņojuma aizpildīšanu var uzsākt tikai tad, ja aizpildīšanu veic divas ar augstas ticamības identifikācijas rīkiem (izmantojot Latvija.lv) identificētas personas no divām savstarpēji savienotām (ar konkrētu kodu) ierīcēm, jo negadījumā jābūt iesaistītiem vismaz diviem transportlīdzekļiem. Pirmajā posmā – katrs no vadītājiem aizpilda savu saskaņotā paziņojuma daļu – informāciju par transportlīdzekli, informāciju par vadītāju, informāciju par transportlīdzekļa īpašnieku, informāciju par apdrošināšanu tā lietotam transportlīdzeklī un negadījuma apstākļus. Šajā posmā saskaņotā paziņojuma aizpildītājam ir iespējams vai nu pašam vadīt datus manuāli vai izmantot automatizētu datu ielādi (lai nekļūdītos un nodrošinātu datu precizitāti), kas attiecas uz tā vadīto transportlīdzekli. Tādējādi šim lietotājam saskaņotā paziņojuma aizpildīšanas vajadzībām tiek izpausta šī informācija. Otrajā posmā – kad abi saskaņotā paziņojuma aizpildītāji ir savadījuši vai apstiprinājuši automatizēti ielasīto informāciju un noslēguši saskaņotā paziņojuma aizpildīšanu, šī informācija parādās kopējā saskaņotā paziņojumā un

visa informācija tiek darīta pieejama arī otram ceļu satiksmes negadījumā iesaistītam saskaņotā paziņojuma sagatavotājam. Jo rezultātā tiek sagatavots juridisks dokuments, kurš abām personām radīs kādas tiesiskās sekas (saņemt atlīdzību, kompensēt zaudējumus utt.).

Atbildot uz jautājumu, kāpēc būtu nepieciešams izpaust Lietotnes lietotājam minēto informāciju par ceļu satiksmes negadījuma dalībnieku, LTAB norādījusi, ka saskaņotā paziņojuma instruments ceļu satiksmes negadījumu fiksēšanā un novērtēšanā ir nostiprināts Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumā (turpmāk – OCTA likums). OCTA likuma 1.panta pirmās daļas 10.punktā ir noteikts, ka saskaņotais paziņojums ir veidlapa, kuru ceļu satiksmes negadījumā iesaistīto transportlīdzekļu vadītāji aizpilda negadījuma vietā, ar parakstu apliecinot negadījuma norises apstākļus, faktus un negadījuma shēmu. OCTA likuma 17.panta otrā daļa nosaka, ka apdrošinātājiem ir pienākums saskaņotos paziņojums pieņemt un izskatīt. Savukārt transportlīdzekļa vadītājiem, kuri ir iesaistīti ceļu satiksmes negadījumā un noslēguši saskaņoto paziņojumu, saskaņā ar OCTA likuma 36.panta otrās daļas 1. un 2.punktu, kā arī trešās daļas 2.punktu ir pienākums iesniegt apdrošinātājam aizpildītu saskaņoto paziņojumu.

Savukārt 2007.gada 27.novembra Ministru kabineta noteikumu Nr.801 “Noteikumi par sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas informācijas sistēmas darbībai nepieciešamo datu apjomu un veidiem, datu ievades apmaiņas un izmantošanas kārtību” 2.1.4.punktā ir noteikts, ka LTAB sistēmā par ceļu satiksmes negadījumiem, kas pieteikti apdrošinātājiem vai LTAB, ir jāuzglabā sekojoša informācija: 1) ceļu satiksmes negadījuma datums un laiks, 2) ceļu satiksmes negadījuma vieta, 3) dati par ceļu satiksmes negadījumā iesaistīto transportlīdzekļu īpašniekiem un transportlīdzekļu turētājiem (par fizisko personu - vārds, uzvārds, personas kods, dzīves vietas adrese), 4) dati par ceļu satiksmes negadījumā iesaistītajiem transportlīdzekļiem – transportlīdzekļa marka, reģistrācijas numurs, reģistrācijas valsts, 5) dati par apdrošināšanas sabiedrībām, kuras apdrošinājušas ceļu satiksmes negadījumā iesaistīto transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesisko atbildību, - nosaukums, apdrošināšanas līguma numurs, spēkā stāšanās datums un laiks, darbības beigu datums, apdrošināšanas līguma izdevējvalsts, 6) dati par ceļu satiksmes negadījumā iesaistītā transportlīdzekļa vadītāju (vārds, uzvārds, personas kods, dzīves vietas adrese, transportlīdzekļa vadītāja apliecības numurs, kategorija, izdošanas datums un derīguma termiņš), 7) ceļu satiksmes negadījuma apstākļi.

Nemot vērā to, ka Lietotnes funkcionalitāte satur tikai to datu ievadi un atspoguļošanu gala dokumentā (līdz ar to arī izpaušanu saskaņotā paziņojuma sastādītājiem), kuri ir noteikti saskaņā ar iepriekš minētajiem Ministru kabineta noteikumiem Nr.801 un saskaņā ar OCTA likuma 44.panta otrās daļas 17.punktu apstiprinātā saskaņotā paziņojuma veidlapā, kā arī to, ka LTAB nav rīcības brīvība saskaņotā paziņojuma satura datiem, šo datu apstrādei un atspoguļošanai saskaņotā paziņojuma dokumentā, tiek piemērots sekojošs tiesiskais pamats – apstrāde ir vajadzīga, lai izpildītu uz pārzini attiecināmu juridisku pienākumu (VDAR 6.panta 1.punkta “c” apakšpunkts).

Atbildot uz DVI lūgumu veikt salīdzinājumu starp OCTA sistēmas biedru izpausto personas datu kategorijām, paziņojot par ceļu satiksmes negadījumu izmantojot Lietotni un citus paziņošanas veidus (piemēram, atlīdzības pieteikuma anketa apdrošinātāja mājaslapā, telefoniski vai citi), kā arī norādīt, kuras personas datu kategorijas tiek izpaustas paziņojot par ceļu satiksmes negadījumu izmantojot Lietotni, bet netiek izpaustas izmantojot citus paziņošanas veidus, ja tādas ir, LTAB norādīja, ka ievācamās informācijas apjomam, atkarībā no tā vai tā tiek iegūta Lietotnēs vai papīra saskaņotā paziņojuma formā, saturisku atšķirību nav – visos gadījumos LTAB ir jāiegūst visi un tie paši dati. Vienīgās atšķirības ir tās, kuras pieļauj uzlabot datu kvalitāti (un līdz ar to sniegt lielāku tiesisko drošību lietotājiem) digitālajā vidē, t.i. Lietotnē tiek veikta saskaņotā paziņojuma aizpildītāja pastiprināta identifikācija ar augstākas ticamības līdzekļiem (izmantojot portālu Latvija.lv), kas nodrošina lielāku pārlicību par pušu identitāti un samazina iespējas viltot parakstu un pieprasījumus. Papīra formātā LTAB ir jāpaļaujas, ka saskaņoto paziņojumu ir parakstījušas paziņojumā norādītās personas. Lietotnē tiek nodrošināta iespēja automātiski ielasīt personas datus no LTAB pieejamām

sistēmām, piemēram, transportlīdzekļa dati, transportlīdzekļa vadītāja dati, transportlīdzekļa īpašnieka dati (uz doto brīdi apturēta šī funkcionalitāte), informācija par transportlīdzekļa apdrošināšanu.

Izvērtējot LTAB sniegto informāciju kopsakarā ar DVI rīcībā esošo informāciju, DVI konstatē, ka pārbaudes ietvaros iegūtās informācijas kopums ir pietiekošs un ļauj secināt, ka Lietotnes funkcionalitātes paplašinājumā “Saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma vide” LTAB ir pieļāvusi prettiesisku personas datu apstrādi (izpaušanu) bez VDAR 6.panta 1.punktā noteiktā tiesiskā pamata un pretēji VDAR 5.panta 1.punkta “a”, “c” un “f” apakšpunktos noteiktajiem personas datu apstrādes principiem.

DVI secina, ka konkrētajā gadījumā LTAB bija jānošķir divas dažādas situācijas un tajās apstrādāto (izpausto) personas datu apjoms, proti, situācija, kurā OCTA īpašnieks, izmantojot Lietotnes funkcionalitāti īstajā versijā paziņo par reāli notikušu ceļu satiksmes negadījumu, no situācijas, kurā ceļu satiksmes negadījums nav noticis un Lietotnes funkcionalitāte tiek izmantota testa jeb tikai izmēģinājuma versijā. No pārbaudes ietvaros iegūtās informācijas DVI secina, ka LTAB šīs situācijas nav nošķīris un abās pieļauta identiska personas datu apjoma izpaušana. Proti, Lietotnes funkcionalitātes paplašinājumā “Saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma vide” jebkurai personai, kura savā mobilajā tālrunī lejupielādēja Lietotni, bija iespēja ievadīt jebkura transportlīdzekļa reģistrācijas numuru un iegūt informāciju par attiecīgā transportlīdzekļa īpašnieka – fiziskas personas vārdu, uzvārdu, personas kodu, dzīvesvietas adresi un valsti, kā arī informāciju par personas īpašumā esošā transportlīdzekļa marku un modeli.

DVI norāda, ka, nodrošinot VDAR 5.panta 1.punkta “a” apakšpunktā noteiktā likumīguma principu ievērošanu, pārzinim attiecībā uz personas datu apstrādi ir jānodrošina VDAR atbilstoša tiesiskā pamata izmantošana. LTAB norādījusi, ka gadījumos, kad Lietotnes funkcionalitātes izmēģinājuma versijā lietotāja dati nesakrīt ar transportlīdzekļa īpašnieka datiem, kā tiesiskais pamats tika noteikts – Lietotnes lietotāja/ transportlīdzekļa vadītāja leģitīmās intereses (VDAR 6.panta 1.punkta “f” apakšpunkts). DVI nekonstatē šāda tiesiskā pamata pastāvēšanu, jo konkrētajā gadījumā LTAB pieļāva personas datu (informācijas par transportlīdzekļa īpašnieka – vārdu, uzvārdu, personas kodu, dzīvesvietas adresi un valsti, kā arī informāciju par personas īpašumā esošā transportlīdzekļa marku un modeli) izpaušanu jebkurai Lietotnes funkcionalitātes saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma versijas lietotājam, bez konkrēta tiesiskā pamata un nolūka (mērķa), proti, neatkarīgi no tā ir/nav noticis ceļu satiksmes negadījums, ir/nav minētā persona OCTA īpašnieks u.c. Turklāt iegūstot tik apjomīgu transportlīdzekļu īpašnieku personas datu apjomu, Lietotnes lietotāji to varēja izmantot arī ļaunprātīgos nolūkos u.c.

Ievērojot minēto, DVI secina, ka LTAB nav veikusi VDAR prasībām atbilstošu personas datu apstrādi, kā arī nav nodrošinājusi atbilstošus tehniskos un organizatoriskos pasākumus, jo ikviena persona, veicot pāris tehnisku darbību, Lietotnes funkcionalitātes izmēģinājuma versijā varēja neierobežoti iegūt trešo personu personas datus saturošu informāciju.

Lai gan LTAB paskaidrojusi, ka saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma versijas nodrošināšana Lietotnes funkcionalitātē tika uzsākta 2020.gada 5.novembrī un pēc izmaiņām Lietotnē no 2020.gada 11.novembra personas koda un adreses lauki vairs netiek atspoguļoti (tika aizstāti ar zvaigznītēm), kā arī 2020.gada 13.decembrī iespēja pārbaudīt datus no reģistra gan saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma vidē, gan arī reālas saskaņotā paziņojuma aizpildīšanas vidē tika noņemta, un kopējais pieprasījumu skaits, kas veikts tikai izmēģinājuma nolūkā varētu būt ap 20 datu pieprasījumiem, DVI norāda, ka jebkurā gadījumā atbilstoši VDAR 5.pantā noteiktajam integritātes, konfidencialitātes un datu minimizēšanas principam, pārziņa izpaustajām personas datu kategorijām ir jābūt atbilstošām reālai un objektīvai nepieciešamībai katrā no minētajām situācijām.

Līdz ar to LTAB norādītie apstākļi, piemēram, ka personai nebūtu jāveic manuālas darbības, netiktu pieļautas kļūdas, tiktu atvieglots Valsts policijas darbs u.c., nav pietiekams arguments, lai attaisnotu prettiesisku personas datu izpaušanu Lietotnes funkcionalitātes izmēģinājuma versijā.

Ņemot vērā, ka saskaņā ar VDAR noteikumiem, LTAB kā pārzinis ir atbildīgs par Lietotnē apstrādātajiem (izpaustajiem) personas datiem, LTAB būtu jāveic visi nepieciešamie tehniskie un organizatoriskie pasākumi, lai rastu tādas Lietotnes funkcionalitātes izmēģinājuma versijas risinājumus, kas nodrošinātu personas datu apstrādi atbilstoši VDAR prasībām, tostarp nepieļaujot Lietotnes funkcionalitātes izmēģinājuma versijā automatizētu personas datu atspoguļošanu no LTAB pieejamām sistēmām.

Attiecībā uz personas datu apstrādi Lietotnes funkcionalitātē reālā saskaņotā paziņojuma vidē, DVI pievienojas LTAB norādītajam pamatojumam, apsvērumiem par Lietotnes funkcionalitātes nepieciešamību un tās guvumu transportlīdzekļa lietotājiem, līdz ar to DVI atzīst LTAB norādīto pamatojumu par pamatotu, nesaskatot iespējamus personas datu apstrādes pārkāpumus.

VDAR 58.panta 2.punkts noteic DVI kā uzraudzības iestādei vairākas korektīvās pilnvaras. VDAR 58.panta 2.punkta “d” apakšpunkts nosaka DVI pilnvaras izdot rīkojumu pārzinim vai apstrādātajam saskaņot apstrādes darbības ar VDAR noteikumiem, vajadzības gadījumā – konkrētā veidā un konkrētā laikposmā.

APL 66.panta pirmā daļa paredz, ka apsverot administratīvā akta izdošanas vai tā satura lietderību (65.pants), iestāde lemj: 1) par administratīvā akta nepieciešamību, lai sasniegtu tiesisku (legitīmu) mērķi; 2) par administratīvā akta piemērotību attiecīgā mērķa sasniegšanai; 3) par administratīvā akta vajadzību, tas ir, par to, vai šo mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā procesa dalībnieku tiesības vai tiesiskās intereses; 4) par administratīvā akta atbilstību, salīdzinot privātpersonas tiesību aizskārumu un sabiedrības interešu ieguvumu un ņemot vērā, ka privātpersonas tiesību būtisku ierobežošanu var attaisnot tikai ievērojams sabiedrības ieguvums.

DVI savā darbībā īsteno principu "Konsultē vispirms"¹⁰, kas paredz, ka DVI darbībai primāri ir preventīva, nevis sodīšanas funkcija, līdz ar to, tās primārie uzdevumi ir efektīva fizisko personu datu aizsardzība (norādījumu par pārziņa veiktajā personas datu apstrādē konstatētajām nepilnībām un ierosinājumu sniegšana to novēršanai) un nelikumīgas personas datu apstrādes gadījumā nepieciešamo darbību veikšana ar mērķi pēc iespējas ātrāk pārtraukt to, tādā veidā mazinot datu subjektam radīto kaitējumu.

Izvērtējot šajā lēmumā konstatēto un ievērojot, ka Lietotnes funkcionalitāte (automatizēta transportlīdzekļa īpašnieka datu atspoguļošana gan saskaņotā paziņojuma izmēģinājuma vidē, gan arī reālas saskaņotā paziņojuma aizpildīšanas vidē) šobrīd ir pārtraukta uz laiku līdz DVI lēmuma pieņemšanai, DVI secina, ka tikai administratīvā akta izdošana sekmētu LTAB izpratni par rīcības neatbilstību VDAR un novērstu pārkāpuma iespējamo turpināšanos.

Ņemot vērā minēto, pamatojoties uz VDAR 58.panta 2.punkta “b”, “d” un “f” apakšpunktu, FPDAL 23.pantu, APL 63.panta pirmās daļas 2.punktu, **DVI nolemj:**

1) izteikt rājienu par prettiesisku personas datu apstrādi, Lietotnes funkcionalitātes izmēģinājuma versijā izpaūžot personas datus;

2) uzlikt galīgu personas datu apstrādes (izpaušanas) ierobežojumu (automatizētas personas datu ielasīšanas no LTAB pieejamām sistēmām aizliegumu) Lietotnes funkcionalitātes izmēģinājuma versijā.

Pamatojoties uz VDAR 58.panta 1.punkta “e” apakšpunktu un FPDAL 5.panta pirmās daļas 3.punktu, paziņot DVI rakstiski par iepriekš minētā pienākuma izpildi līdz **2021.gada 26.martam** (pēdējā diena atbildes iesniegšanai pastā vai nosūtīšanai ar drošu elektronisko parakstu), iesniedzot DVI informāciju par LTAB veiktajiem pasākumiem.

Saskaņā ar FPDAL 24.panta otro daļu, APL 70.pantu, 76.panta otro daļu un 79.panta pirmo daļu šo lēmumu var pārsūdzēt tiesā, ievērojot prasības, kas noteiktas APL 188.panta otrajā daļā,

¹⁰ Inspekcijas 2017.gada 15.jūnijā parakstīja sadarbības memorandu par “Konsultē vispirms” principa iedzīvināšanu, veicinot valsts pārvaldes iestāžu uz klientu orientētu darbību

189.panta pirmajā daļā, likuma “Par tiesu varu” 29.panta trešajā daļā un Tieslietu padomes 2018.gada 5.marta lēmumā Nr.307 “Par tiesām, to darbības teritorijām un atrašanās vietām” viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā pēc LTAB juridiskās adreses atrašanās vietas.

Direktore

J.Macuka

[..]

IZRAKSTS PAREIZS